

ASMENS DUOMENŲ APSAUGA PSICHIKOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SRITYJE

Danguolė Morkūnienė

(Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos Teisės skyriaus vedėja)

2018-10-27

Vilnius

Asmens duomenų apsaugos teisinis reglamentavimas

- Konstitucija
- **Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (ADTAĮ)**
- Asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ir gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymas
- **Elektroninių ryšių įstatymas (ERI)**
- Kibernetinio saugumo įstatymas
- Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas...

Nuo 2018 m. gegužės 25 d. pradėtas taikyti Reglamentas (ES) 2016/679 ir ADTAĮ

BDAR – ką jis mums reiškia?

- Evoliucija, ne revoliucija
- Stiprinamos duomenų subjektų **teisės**
- Didinama duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų **atsakomybė ir atskaitomybė**, reikalaujama skaidrumo
- VDAI ir ŽEIT, nauja – EDAV

Atskaitomybės
principas

Fizinių asmenų apsauga
tvarkant jų asmens duomenis

Poveikio priemonės

Laisvas asmens duomenų
judėjimas

Taikymo sritis

BDAR netaikomas, kai:

- duomenys tvarkomi vykdant veiklą, kuriai ES teisė netaikoma (nacionalinis saugumas)
- duomenis tvarko kompetentingos valdžios institucijos nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už jas, baudžiamųjų sankcijų vykdymo, įskaitant apsaugą nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevenciją, tikslais
- tvarkomi mirusių asmenų duomenys
- asmens duomenys tvarkomi asmeniniais tikslais

Teisėto tvarkymo kriterijai

- Teisėto tvarkymo kriterijus – tai teisinis pagrindas, kuriam esant gali būti tvarkomi asmens duomenys.
- Nesant teisėto tvarkymo kriterijaus, asmens duomenų tvarkymas **laikomas neteisėtu**
- Pagal BDAR, duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jei taikoma bent viena iš **sąlygų**, nurodytų 6 ar 9 str., ir tik tokiu mastu, kokiu ji yra taikoma

Teisėto tvarkymo kriterijai

- Sutikimo davimas laisva valia (BDAR preambulės 43 p.):
 - **sutikimas neturėtų būti** laikomas pagrįstu asmens duomenų tvarkymo teisiniu pagrindu konkrečiu atveju, kai yra aiškus duomenų subjekto ir duomenų valdytojo padėties disbalansas, **ypač kai** duomenų valdytojas yra valdžios institucija ir dėl to nėra tikėtina, kad sutikimas, atsižvelgiant į visas to konkretaus atvejo aplinkybes, buvo duotas laisva valia

Duomenų teikimas

Vienkartinis teikimas

- **Prašymas** (duomenų naudojimo tikslas, teikimo bei gavimo teisinis pagrindas ir prašomų pateikti asmens duomenų apimtis)

Daugkartinis teikimas

- **Sutartis** (duomenų naudojimo tikslas, teikimo bei gavimo teisinis pagrindas, sąlygos, tvarka ir teikiamų asmens duomenų apimtis)

Bendrosios duomenų subjekto teisių įgyvendinimo sąlygos

- Duomenų subjektui teikiama informacija ir pranešimai bei visi duomenų valdytojo veiksmai, atliekami siekiant įgyvendinti duomenų subjekto teises, yra **nemokami**
- Kai duomenų subjekto prašymai yra **akivaizdžiai nepagrįsti arba neproporcingi**, visų pirma dėl jų pasikartojančio turinio, duomenų valdytojas gali prašyti atlyginti administracines išlaidas
- Duomenų valdytojas **nepagrįstai nedelsdamas**, tačiau ne vėliau kaip per **vieną mėnesį** nuo prašymo gavimo, pateikia duomenų subjektui informaciją apie veiksmus, kurių imtasi gavus prašymą
- Terminas gali būti **pratęstas dar dviem mėnesiams**, atsižvelgiant į prašymų sudėtingumą ir skaičių
- Duomenų valdytojas per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo informuoja duomenų subjektą apie tokį pratęsimą, kartu pateikdamas vėlavimo priežastis

Duomenų subjekto teisės / BDAR

- Teisė būti informuotam kai duomenys renkami iš duomenų subjekto ir kai duomenys gauti ne iš duomenų subjekto
- Teisė susipažinti su savo asmens duomenimis
- Teisė reikalauti ištaisyti duomenis
- Teisė reikalauti ištrinti duomenis („teisė būti pamirštam“)
- Teisė apriboti duomenų tvarkymą
- **Teisė į duomenų perkeliamumą**
- Teisė nesutikti
- Automatizuotas atskirų sprendimų priėmimas, įskaitant profiliavimą

Teisė susipažinti BDAR / ADTAĮ

- Tikslas
- Duomenų kategorijos
- Duomenų gavėjai ar duomenų kategorijos (buvo ar bus atskleisti)
- Saugojimo laikotarpis ar kriterijai jam nustatyti
- Teisė pateikti skundą priežiūros institucijai
- Duomenų šaltiniai
- Teisė ištaisyti, ištrinti, apriboti, nesutikti
- Informacija apie automatizuotą sprendimų priėmimą
- Tinkamas duomenų apsaugos priemonės (jei teikiama į trečiąsias valstybes ar tarptautines organizacijas)
- **Asmens duomenų kopija**

- Duomenų šaltiniai
- Kokie duomenys surinkti
- Tikslas
- Duomenų gavėjai, kuriems asmens duomenys teikiami ar buvo teikti bent **per 1 m.**

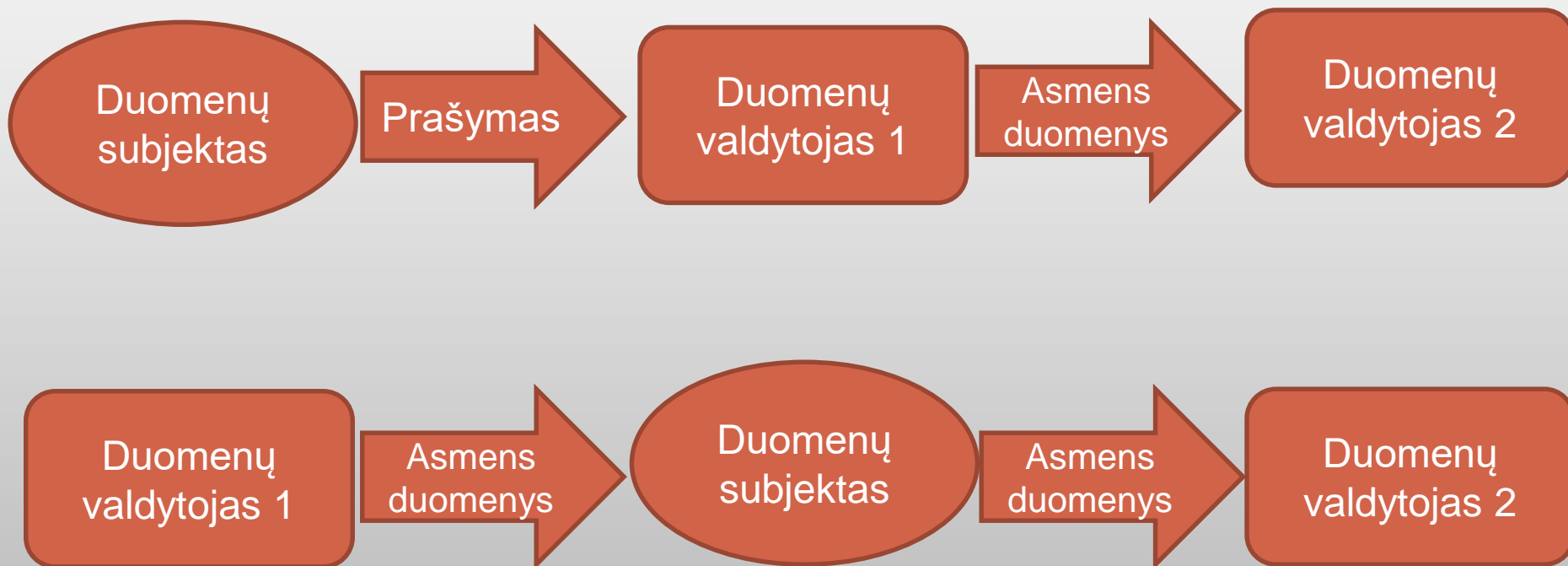
Teisė į duomenų perkeliamumą

- Duomenų subjektas turi teisę gauti ir persiųsti kitam duomenų valdytojui savo asmens duomenis, *kuriuos jis pats pateikė*
- Duomenų subjektas turi teisę, kad vienas duomenų valdytojas persiųstų duomenis kitam duomenų valdytojui, *kai tai techniškai įmanoma*

Teisė į duomenų perkeliamumą gali būti įgyvendinama, kai:

- asmens duomenų tvarkymas yra grindžiamas *duomenų subjekto sutikimu arba sutarties vykdymu* ir
- duomenys tvarkomi *automatinėmis priemonėmis*

Teisė į duomenų perkeliamumą

„Teisė būti pamirštam“

- Duomenų subjektas turi teisę reikalauti, kad duomenų valdytojas nepagrįstai nedelsdamas ištrintų su juo susijusius asmens duomenis
- Duomenų valdytojas privalo ištrinti duomenis šiais atvejais:
 - asmens duomenys nebėra reikalingi tvarkymo tikslams, dėl kurių jie buvo surinkti
 - duomenų subjektas atšaukia sutikimą ir nėra kito teisinio pagrindo tvarkyti asmens duomenis
 - duomenų subjektas nesutinka su duomenų tvarkymu pagal BDAR 21 str. 1 arba 2 d.
 - asmens duomenys buvo tvarkomi neteisėtai
 - asmens duomenys turi būti ištrinti laikantis duomenų valdytojui nustatytos teisinės prievolės
 - asmens duomenys buvo surinkti informacinės visuomenės paslaugų siūlymo kontekste (BDAR 8 str.)

Atskaitomybės principas

Duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi su asmens duomenų tvarkymu susijusių principų ir reikalavimų, ir turi sugebėti tai įrodyti

Jokios priemonės, taikomos įgyvendinant atskaitomybės principą, negali pakeisti duomenų apsaugos principų ir reikalavimų

Atskaitomybės principas

BDAR numatytos priemonės atskaitomybės principui įgyvendinti:

- **Duomenų tvarkymo veiklos įrašai**
- **Pranešimas apie asmens duomenų saugumo pažeidimą, duomenų saugumo pažeidimų dokumentavimas**
- **Poveikio duomenų apsaugai vertinimas**
- **Išankstinės konsultacijos**
- **Duomenų apsaugos pareigūno paskyrimas**
- Elgesio kodeksai
- Sertifikavimas
- Įmonei privalomos taisyklės ir kt.

Duomenų apsaugos pareigūnas

DAP paskiriamas, kai:

- **duomenis tvarko valdžios institucija arba įstaiga**, išskyrus teismus, kai jie vykdo savo teismines funkcijas
- duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo pagrindinė veikla yra duomenų tvarkymo operacijos, dėl kurių pobūdžio, aprėpties ir (arba) tikslų būtina reguliariai ir sistemingai dideliu mastu stebėti duomenų subjektus; arba
- duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo **pagrindinė veikla yra specialių kategorijų duomenų tvarkymas dideliu mastu** pagal BDAR 9 str. ir 10 str. nurodytų asmens duomenų apie apkaltinamuosius nuosprendžius ir nusikalstamas veikas tvarkymas dideliu mastu

Naujos pareigos

Duomenų valdytojas	Duomenų tvarkytojas
Tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašus	Tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašus
Vertinti poveikį duomenų apsaugai	Padėti duomenų valdytojui užtikrinti prievolės vertinti poveikį duomenų apsaugai laikymąsi
Konsultuotis su VDAI (Išankstinės konsultacijos)	Padėti duomenų valdytojui užtikrinti prievolę konsultuotis su VDAI
Skirti duomenų apsaugos pareigūną	Skirti duomenų apsaugos pareigūną
Pranešti apie duomenų saugumo pažeidimą VDAI ir duomenų subjektui, jeigu dėl pažeidimo gali kilti didelis pavojus duomenų subjekto teisėms ir laisvėms	Pranešti apie duomenų saugumo pažeidimą duomenų valdytojui

Atsakomybė

Valdžios institucijoms ar įstaigoms skiriamos administracinės baudos

Valdžios institucijai ar įstaigai, pažeidusiai BDAR 83 str. 4 d. a–c p. nurodytas nuostatas, priežiūros institucija turi teisę skirti administracinę baudą **iki 0,5 proc. valdžios institucijos ar įstaigos metinio biudžeto einamaisiais metais ir kitų praėjusiais metais gautų bendrųjų metinių pajamų, bet ne daugiau negu 30 tūkst. eurų**

Valdžios institucijai ar įstaigai, pažeidusiai BDAR 83 str. 5 d. a–e p. nurodytas nuostatas ir (ar) BDAR 83 str. 6 d., priežiūros institucija turi teisę skirti administracinę baudą **iki 1 proc. valdžios institucijos ar įstaigos metinio biudžeto einamaisiais metais ir kitų praėjusiais metais gautų bendrųjų metinių pajamų, bet ne daugiau negu 60 tūkst. eurų**

Kai valdžios institucija ar įstaiga vykdo ūkinę komercinę veiklą, už BDAR nuostatų pažeidimą priežiūros institucija turi teisę skirti administracinę baudą, nurodytą BDAR 83 str. 4–6 d.

Kitos poveikio priemonės:

- įspėjimas / rekomendacija / papeikimas / nurodymas / bauda...

Administracinių baudų skyrimas

- Administracinės baudos **iki 10 000 000 EUR** arba, **įmonės atveju – iki 2 %** jos ankstesnių finansinių metų bendros metinės pasaulinės apyvartos, atsižvelgiant į tai, kuri suma yra didesnė, skiriamos pažeidus:
 - duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo prievoles pagal 8, 11, 25-39 ir 42 bei 43 straipsnius
 - sertifikavimo įstaigos prievoles pagal 42 ir 43 straipsnius
 - stebėsenos įstaigos prievoles pagal 41 straipsnio 4 dalį

Administracinių baudų skyrimas

- Administracinės baudos iki **20 000 000 EUR** arba, **įmonės atveju – iki 4 %** jos ankstesnių finansinių metų bendros metinės pasaulinės apyvartos, atsižvelgiant į tai, kuri suma yra didesnė, skiriamos pažeidus:
 - **pagrindinius duomenų tvarkymo principus, įskaitant sutikimo sąlygas**, pagal 5, 6, 7 ir 9 straipsnius
 - **duomenų subjekto teises** pagal 12–22 straipsnius
 - asmens duomenų perdavimą duomenų gavėjui trečiojoje valstybėje arba tarptautinei organizacijai pagal 44–49 straipsnius
 - **prievoles pagal valstybės narės teisės aktus**, priimtus pagal BDAR IX skyrių (pvz., dėl asmens kodo naudojimo, duomenų tvarkymo su darbo santykiais susijusiame kontekste ir kt.)
 - jei **nesilaikoma priežiūros institucijos nurodymo**, arba **trukdoma vykdyti tyrimo įgaliojimus** (nesuteikiama prieiga ir pan.)

EK 2018-01-24 komunikatas EP ir ET „Didesnė apsauga, naujos galimybės. Komisijos gairės dėl tiesioginio Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taikymo nuo 2018 m. gegužės 25 d.“

- Duomenų apsaugos institucijų **užduotys apima** duomenų valdytojų ir tvarkytojų informavimą apie jų pareigas, visuomenės informuotumo ir supratimo apie su duomenų tvarkymu susijusius pavojus, taisykles, apsaugos priemones ir teises didinimą
- Duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai iš duomenų apsaugos institucijų **neturėtų tikėtis** pagal konkretų atvejį pritaiktų, individualizuotų teisinių patarimų, kuriuos galėtų suteikti tik teisininkas arba duomenų apsaugos pareigūnas

Metodiniai dokumentai

- Pranešimo apie asmens duomenų saugumo pažeidimą rekomenduojama forma
- Rekomendacija dėl duomenų tvarkymo veiklos įrašų
- Pavyzdinė poveikio duomenų apsaugai atlikimo forma
- Rekomendacija dėl asmens duomenų saugumo pažeidimų
- Duomenų subjektų teisių įgyvendinimo pavyzdinės taisyklės
- Rekomendacija smulkiajam ir vidutiniam verslui dėl BDAR taikymo
- Informavimas vykdant vaizdo stebėjimą
- Prašymo dėl leidimo perduoti asmens duomenis į trečiąsias valstybes ar tarptautinėms organizacijoms išdavimo rekomenduojama forma
- Rekomendacija dėl asmens duomenų apsaugos nuostatų teisėkūros procese

DUOMENŲ VALDYTOJAMS

- ▶ DUOMENŲ VALDYTOJŲ REGISTRAVIMAS
- ▶ IŠANKSTINĖ PATIKRA
- ▶ LEIDIMAS TEIKTI DUOMENIS Į TREČIĄSIAS VALSTYBES
- ▶ PRANEŠIMŲ FORMOS

DUOMENŲ SUBJEKTAMS

- ▶ JŪSŲ TEISĖS
- ▶ ASMENŲ APTARNAVIMAS
- ▶ SKUNDŲ TEIKIMAS
- ▶ PASLAUGA DUOMENŲ SUBJEKTUI
- ▶ SKUNDŲ IR PRAŠYMŲ FORMOS
- ▶ DUOMENŲ SUBJEKTŲ TEISIŲ ĮGYVENDINIMAS

DUOMENŲ APSAUGOS REFORMA (REGLAMENTAS)

- ▶ ASMENS DUOMENŲ APSAUGOS REFORMA
- ▶ 12 PASIRENGIMO ŽINGSNIŲ
- ▶ TEISĖS AKTAI
- ▶ METODINĖ PAGALBA
- ▶ RENGINIAI

MANO PASKYRA

Prisijungti

Pradžia » Dėl pareigos paskirti duomenų apsaugos pareigūną (2017 m.)

Įnadrasis duomenų apsaugos reglamentas. Pradėkime pasiruošimą jau dabar!

NAUJIENOS

PASLAUGŲ

ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ
PASLAUGŲ PRANEŠIMAI
apie asmens duomenų
saugumo pažeidimą

Susipažinkite su aktualia informacija

Děkoju už děmesj!